ผลของการบ่มเร่งจากรังสียูวีที่มีต่อประสิทธิภาพการยับยั้งเชื้อแบคทีเรียของพอลิเอทิลีนและพอลิไวนิลคลอไรด์ที่ผสมซิลเวอร์คอลลอยด์

Effect of UV Aging on Antibacterial Performance of Polyethylene and Polyvinyl Chloride Doped with Silver Colloid

รัชนี ฉินกมลทอง[1], ขวัญเนตร สมบัติสมภพ[2], อภิสิทธิ์ โฆษิตชัยยงค์[1], ธีระศักดิ์ หมากผิน[1], และ ณรงค์ฤทธิ์ สมบัติสมภพ[1]

Ratchanee Chinkamonthong[1], Kwannate Sombatsompop[2], Apisit Kositchaiyong[1], Teerasak Markpin[1], and Narongrit Sombatsompop[1]

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้ได้ศึกษาผลของการบ่มเร่งวัสดุพอลิเอทิลีนและพอลิไวนิลคลอไรด์ที่ผสมซิลเวอร์คอลลอยด์ต่อประสิทธิภาพการยับยั้งเชื้อแบคทีเรีย สำหรับสภาวะการบ่มเร่งชิ้นงานทดสอบอาศัยมาตรฐาน ASTM G154 โดยชิ้นงานสัมผัสรังสียูวี-เอ ที่อุณหภูมิ 60 องศาเซลเซียส เป็นเวลา 8 ชั่วโมง สลับกับการสัมผัสความชื้นที่อุณหภูมิ 50 องศาเซลเซียส เป็นเวลา 4 ชั่วโมง เป็นเวลารวมทั้งหมด 8 วัน โดยผสมซิลเวอร์คอลลอยด์ในพอลิเอทิลีนและพอลิไวนิลคลอไรด์ที่ความเข้มข้นในช่วง 0-1,000 และ 0-300 ppm ตามลำดับ แบคทีเรียที่ใช้ทดสอบคือ *Escherichia coli* (*E. coli*) การทดสอบประสิทธิภาพการยับยั้งเชื้อแบคทีเรียใช้วิธี ASTM E 2149 โดยรายงานเป็นค่าเปอร์เซ็นต์การลดลงของเชื้อแบคทีเรีย ผลการวิจัยพบว่า พอลิเอทิลีนผสมนาโนซิลเวอร์คอลลอยด์ 1,000 ppm มีเปอร์เซ็นต์การลดลงของเชื้อ *E. coli* 84.4% ส่วนพอลิไวนิลคลอไรด์ผสมนาโนซิลเวอร์คอลลอยด์ 300 ppm มีเปอร์เซ็นต์การลดลงของเชื้อ *E. coli* 99.9% สำหรับผลของการบ่มเร่งพบว่า การเจริญของเชื้อมีค่าต่ำลงในกรณีของพอลิเอทิลีน ในขณะที่กรณีของพอลิไวนิลคลอไรด์มีค่าสูงขึ้น ทั้งนี้คาดว่าเนื่องจากการเสื่อมสภาพลงของวัสดุพอลิเมอร์ส่งผลต่อกลไกการฆ่าเชื้อแบคทีเรียของนาโนซิลเวอร์คอลลอยด์

คำสำคัญ: การบ่มเร่งด้วยรังสียูวี, นาโนซิลเวอร์คอลลอยด์, พอลิเอทิลีน, พอลิไวนิลคลอไรด์

ABSTRACT

This research studied the effect of UV aging on polyethylene and polyvinyl chloride doped with silver colloid on the efficiency of anti-bacterial properties. The aging condition used ASTM G154 standard by specimen exposure to UV radiation A at 60°C for 8 hours, then exposed to humidity at 50°C for 4 hours. The overall aging time was 8 days. The amounts of nano-silver colloid added in polyethylene and polyvinyl chloride were 0-1,000 and 0-300 ppm, respectively. The antibacterial performance was reported as a percentage reduction of bacteria using ASTM E2149 standard which were used against *Escherichia coli (E. coli)*. The percentage reduction of bacteria of polyethylene doped with 1,000 ppm nano-silver colloid was 84.4% and that of polyvinyl chloride doped with 300 ppm nano-silver colloid was 99.9%. For the UV aging effect, the aged polyethylene resulted in decreasing rate of bacteria whereas aged polyvinyl chloride showed a reverse effect. The mechanisms of killing bacteria for nano-silver colloid embedded in polyethylene and polyvinyl chloride were different and were interfered by polymer degradation.

Key words: UV aging, Nano-silver colloid, Polyethylene, Polyvinyl chloride

[1] กลุ่มวิจัยการผลิตและขึ้นรูปพอลิเมอร์ (P-PROF) คณะพลังงานสิ่งแวดล้อมและวัสดุ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี

[2] วิทยาลัยเทคโนโลยีอุตสาหกรรม ภาควิชาเทคโนโลยีวิศวกรรมโยธาและสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ
E-mail address: chomm_poo@hotmail.com

บทนำ

พลาสติกเป็นผลิตภัณฑ์ที่มีการใช้งานกันอย่างแพร่หลาย เช่น บรรจุภัณฑ์ อุปกรณ์ทางการแพทย์ ชิ้นส่วนยานยนต์ และชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ เนื่องจากพลาสติกมีน้ำหนักเบา ราคาถูก มีอัตราการซึมผ่านของก๊าซต่ำ ทนต่อสภาพแวดล้อมและสารเคมีได้ดี (งามทิพย์, 2550) เป็นต้น นอกเหนือจากสมบัติดังกล่าวผลิตภัณฑ์บางชนิดต้องการความสามารถในการยับยั้งการเจริญเติบโตหรือฆ่าเชื้อจุลินทรีย์ เพื่อให้ผลิตภัณฑ์ปลอดภัยจากเชื้อจุลินทรีย์ที่ก่อให้เกิดโรค (Pathogen) ปัจจุบันพลาสติกหรือพอลิเมอร์ที่มีความสามารถในการยับยั้งเชื้อจุลินทรีย์ส่วนใหญ่เตรียมจากการผสมระหว่างพอลิเมอร์กับวัสดุหรือสารเคมีที่มีสมบัติต่อต้านหรือยับยั้งเชื้อจุลินทรีย์ (Antimicrobial agent) เช่น วัสดุเชิงประกอบระหว่างเงินกับพอลิโพรพิลีน (Ag/Polypropylene) (Radheshkumar and Munstedt, 2006) ไลโซไซม์กับพอลิไวนิลแอลกอฮอล์ (Lysozyme/Polyvinyl alcohol) เบนโซอิคกับพอลิเอทิลีนเชิงเส้นชนิดความหนาแน่นต่ำ (Benzoic/Linear Low Density Polyethylene) (Appendini and Hotchkiss, 2002) หรือ ไตรโคลซานกับพอลิสไตรีน (Triclosan/Polystyrene) (Kalyon and Olgun, 2001) เป็นต้น โดยอนุภาคซิลเวอร์ (Silver nanoparticles) จัดเป็นสารยับยั้งจุลินทรีย์ชนิดหนึ่งที่ถูกนำมาใช้เป็นส่วนผสมในการผลิตผลิตภัณฑ์พอลิเมอร์เพื่อเพิ่มสมบัติการยับยั้งหรือฆ่าเชื้อจุลินทรีย์ ซึ่งจากงานวิจัยที่ผ่านมาพบว่าวัสดุผสมระหว่างอนุภาคเงินกับพอลิเมอร์สามารถยับยั้งเชื้อจุลินทรีย์ได้ถึงร้อยละ 99.9 (Takagi *et al.,* 2000) และได้มีการทดสอบแล้วว่าการใช้อนุภาคเงินในปริมาณน้อย ไม่มีโทษและปลอดภัยต่อร่างกาย เนื่องจากเงินเป็นธาตุเฉื่อยคล้ายกับทองคำ (Ronald, 1999)

อย่างไรก็ตาม พอลิไวนิลคลอไรด์ (Polyvinyl chloride, PVC) หรือ พอลิเอทิลีน (Polyethylene, PE) ที่ใช้งานอยู่ในปัจจุบันย่อมหลีกหนีไม่พ้นเรื่องการเสื่อมสภาพ โดยพอลิไวนิลคลอไรด์สามารถเกิดการเสื่อมสภาพเนื่องมาจากปัจจัยภายนอก (ออกซิเจน ความชื้น หรือ รังสีอัลตราไวโอเลต) ได้ง่าย ซึ่งกลไกการเสื่อมสภาพเกิดขึ้นจากปฏิกิริยาดีไฮโดรคลอริเนชัน (Dehydrochlorination) ทำให้พอลิไวนิลคลอไรด์มีโครงสร้างโมเลกุลที่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม กล่าวคือโมเลกุลเกิดเป็นพอลิอีน ทำให้สมบัติทางกายภาพและสมบัติเชิงกลของพอลิไวนิลคลอไรด์เกิดการเปลี่ยนแปลง (Jakubowicz *et al.,* 1999) สำหรับกลไกการเสื่อมสภาพของพอลิเอทิลีน ส่วนใหญ่เกี่ยวข้องกับ ความร้อน (Thermal) แรงทางกล (Mechanical force) และ การกัดกร่อนทางเคมี (Corrosive chemicals) เป็นต้น (Dilara and Briassoulis, 2000) ซึ่งผลจากการเสื่อมสภาพของบรรจุภัณฑ์เหล่านี้ อาจส่งผลให้การแพร่ผ่านของสารเคมีต่างๆ เกิดการเปลี่ยนแปลง หรืออาจรวมไปถึงความสามารถในการยับยั้งเชื้อจุลินทรีย์ของวัสดุผสมอีกด้วย

งานวิจัยนี้ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของการใช้งานผลิตภัณฑ์พลาสติก ในบทบาทของการเป็นบรรจุภัณฑ์เนื่องมาจากสาเหตุที่กล่าวไว้ข้างต้น โดยพลาสติกที่เลือกใช้สำหรับสำหรับวิจัยได้แก่ พอลิเอทิลีน และ พอลิไวนิลคลอไรด์ เนื่องจากเป็นวัสดุที่ใช้ผลิตเป็นบรรจุภัณฑ์จำนวนมาก นอกจากนี้ พลาสติกทั้งสองชนิดได้มีการวิจัยและพัฒนาสำหรับใช้เป็นวัสดุยับยั้งเชื้อจุลินทรีย์อยู่กันอย่างแพร่หลาย แต่การวิจัยในเชิงการเปลี่ยนแปลงสภาพอันเนื่องมาจากปัจจัยภายนอกหรืออายุการใช้งานของวัสดุยับยั้งเชื้อจุลินทรีย์เหล่านี้ ยังถือว่าน้อยโดยเฉพาะวัสดุพลาสติกผสมอนุภาคเงิน เมื่อเปรียบเทียบกับการวิจัยในเชิงการผลิตหรือการเตรียมวัสดุ

อุปกรณ์และวิธีการ

วัสดุวิจัย

พอลิเมอร์ที่ใช้ในการทดสอบ คือ พอลิเอทิลีนเชิงเส้นชนิดความหนาแน่นต่ำ เกรด M3804RU(P) จากบริษัท ปูนซิเมนต์ไทย จำกัด (ประเทศไทย) พอลิไวนิลคลอไรด์ เกรด Siamvic 258 RB จากบริษัท วีนิไทย จำกัด (ประเทศไทย) อาหารเลี้ยงเชื้อชนิดเหลว (Nutrient Broth; NB) จากบริษัท Laboratories Britania S.A. (ประเทศไทย) อาหารเลี้ยงเชื้อชนิดแข็ง (Plate Count Agar; PCA) และ เปปโตน (Peptone) จากบริษัท Hi Media Laboratories จำกัด (ประเทศไทย) สารยับยั้งเชื้อแบคทีเรีย คือ นาโนซิลเวอร์คอลลอยด์ เกรด SNSE จากบริษัท โกเวนเจอร์ จำกัด (ประเทศไทย) เชื้อแบคทีเรียที่ใช้ในการทดสอบ คือ แบคทีเรียแกรมลบ *Escherichia coli* (ATCC 25922) ซึ่งเป็นแบคทีเรียที่ก่อให้เกิดโรคในมนุษย์ เช่น ท้องเสียถ่ายอุจจาระเป็นน้ำ และ อาการลำไส้ใหญ่อักเสบมีเลือดออก ดังนั้นงานวิจัยนี้จึงได้ทดสอบประสิทธิภาพของอนุภาคนาโนซิลเวอร์ในการทำลายเชื้อแบคทีเรียแกรมลบ

การเตรียมชิ้นงานทดสอบ

การเตรียมชิ้นงานทดสอบได้ทำการผสมโดยเทคนิคการผสมแบบแห้ง (Dry blending) ด้วยเครื่องปั่นผสมความเร็วสูง โดยผสมนาโนซิลเวอร์คอลลอยด์ลงในพอลิเอทิลีนและพอลิไวนิลคลอไรด์ที่ความเข้มข้น 0-1,000 และ 0-300 ส่วนในล้านส่วน (Part per million, ppm) ตามลำดับ จากนั้นนำไปขึ้นรูปชิ้นงานด้วยเครื่องอัดขึ้นรูปที่ความหนา 0.4 มิลลิเมตร ที่อุณหภูมิและ

ความดัน 180 องศาเซลเซียส 150 กิโลกรัมต่อตารางเซนติเมตร สำหรับพอลิเอทิลีน และ 185 องศาเซลเซียส 180 กิโลกรัมต่อตารางเซนติเมตร สำหรับพอลิไวนิลคลอไรด์ โดยสภาวะการบ่มเร่งชิ้นงานทดสอบอาศัยมาตรฐาน ASTM G154 ชิ้นงานสัมผัสรังสียูวี-เอ (UVA) ที่อุณหภูมิ 60 องศาเซลเซียส เป็นเวลา 8 ชั่วโมง สลับกับการสัมผัสความชื้นที่อุณหภูมิ 50 องศาเซลเซียส เป็นเวลา 4 ชั่วโมง ซึ่งทำการทดสอบชิ้นงานในสภาวะการบ่มเร่งเป็นเวลา 8 วัน

การทดสอบประสิทธิภาพการยับยั้งเชื้อแบคทีเรีย

การทดสอบประสิทธิภาพการยับยั้งเชื้อแบคทีเรียเป็นการทดสอบเชิงปริมาณ ซึ่งใช้วิธีทดสอบตามมาตรฐาน ASTM E2149 แบบเทคนิคการนับเชื้อแบคทีเรีย (Plate Count Agar Method) โดยใช้อาหารเลี้ยงเชื้อเหลว เพื่อใช้ในการบ่มเชื้อสำหรับนำมาทดสอบที่อุณหภูมิ 37 องศาเซลเซียส เป็นเวลา 24 ชั่วโมง และเตรียมชิ้นงานขนาด 5 x 5 ตารางเซนติเมตร เพื่อทดสอบการเจริญของเชื้อแบคทีเรียในสารละลายเปปโตนด้วยวิธีการเขย่าที่ 100 รอบต่อนาที ณ เวลาการทดสอบ 30 90 150 และ 210 นาที ซึ่งเชื้อเริ่มต้นที่ใช้ในการทดสอบประมาณ 10^5 CFU/ml โดยใช้เทคนิคการเจือจางเชื้อให้มีความเข้มข้นลดลงทีละ 10 เท่า (Ten – fold serial dilution) และนำเชื้อที่เจือจางมาเลี้ยงบนอาหารเลี้ยงเชื้อแข็ง แล้วนำเข้าตู้บ่มที่อุณหภูมิ 37 องศาเซลเซียส เป็นเวลา 18 - 24 ชั่วโมง จากนั้นนับจำนวนโคโลนีและคำนวณร้อยละการลดลงของเชื้อแบคทีเรียหลังผ่านการทดสอบในเวลาที่กำหนด ดังสมการที่ 1

$$R = \frac{A - B}{A} \times 100 \qquad \text{สมการที่ 1}$$

โดย R คือ ร้อยละการลดลงของเชื้อแบคทีเรีย (%)

A คือ จำนวนโคโลนีของชิ้นงานทดสอบที่ไม่มีสารยับยั้งแบคทีเรีย (CFU/ml)

B คือ จำนวนโคโลนีของชิ้นงานทดสอบที่มีสารยับยั้งแบคทีเรีย (CFU/ml)

ผลการวิจัยและอภิปรายผลการวิจัย

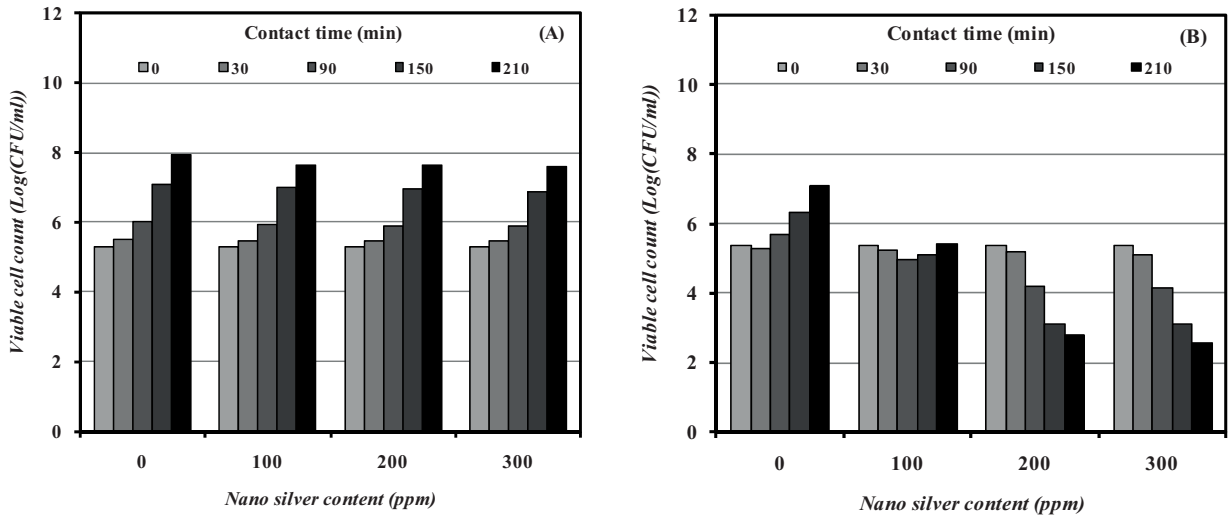

รูปที่ 1 การเจริญของเชื้อแบคทีเรียชนิด *E. coli* ในพอลิเอทิลีน (A) และพอลิไวนิลคลอไรด์ (B) ที่ผสมนาโนซิลเวอร์คอลลอยด์ความเข้มข้น 0 100 200 และ 300 ppm

การเจริญของเชื้อแบคทีเรียชนิด *E. coli* เมื่อทดสอบกับชิ้นงานพอลิเอทิลีนและพอลิไวนิลคลอไรด์ที่ผสมนาโนซิลเวอร์คอลลอยด์ปริมาณ 0-300 ppm ในช่วงเวลาการทดสอบ 0-210 นาที แสดงดังรูปที่ 1 พบว่า บริมาณเชื้อแบคทีเรียทดสอบในกรณีพอลิเอทีลีนที่ผสมนาโนซิลเวอร์คอลลอยด์มีค่าเพิ่มสูงขึ้นตามเวลา ใกล้เคียงกับกรณีพอลิเอทิลีนที่ไม่ได้ผสมสารนาโนซิลเวอร์คอลลอยด์ ถึงแม้ว่าได้ทำการผสมสารดังกล่าวในพอลิเอทิลีนปริมาณสูงถึง 1,000 ppm แล้วก็ตาม (ผลการทดลองแสดงดังรูปที่ 2) ในขณะที่กรณีพอลิไวนิลคลอไรด์ที่ผสมนาโนซิลเวอร์คอลลอยด์ พบว่า การเจริญของเชื้อแบคทีเรียมีค่าลดลง ความแตกต่างของผลการทดลองของทั้งสองพอลิเมอร์นี้ อาจมีสาเหตุมาจากอนุภาคซิลเวอร์ส่วนใหญ่ฝังตัวอยู่ภายในเนื้อของ

พอลิเอทิลีน ซึ่งส่งผลให้อนุภาคซิลเวอร์ไม่สามารถสัมผัสกับเชื้อแบคทีเรียได้ ส่วนกรณีของพอลิไวนิลคลอไรด์นั้นมีสาเหตุมาจากคลอรีนอะตอมที่อยู่ในโครงสร้างของพอลิเมอร์ดังกล่าวถูกปลดปล่อยออกมาที่ผิวของชิ้นงาน เนื่องจากการเสื่อมสภาพทางความร้อนผ่านกลไกในปฏิกิริยาดีไฮโดรคลอริเนชันระหว่างกระบวนการขึ้นรูป ด้วยเหตุนี้ คลอรีนอะตอมดังกล่าวจึงสามารถทำปฏิกิริยาอย่างรุนแรงกับส่วนประกอบของเซลล์แบคทีเรียได้ นอกจากนี้ คลอรีนอะตอมที่หลุดออกมาจากโมเลกุลของพอลิไวนิลคลอไรด์ยังอาจสามารถเกิดสารประกอบกับอนุภาคซิลเวอร์เป็นซิลเวอร์คลอไรด์ ซึ่งสารประกอบดังกล่าวมีความสามารถในการยับยั้งเชื้อแบคทีเรียได้สูงกว่าอนุภาคซิลเวอร์ (Impellitteri *et al*., 2009) โดยอนุภาคซิลเวอร์สามารถยับยั้งเชื้อแบคทีเรียเมื่อเปลี่ยนไปอยู่ในรูปของซิลเวอร์ไอออน ซึ่งซิลเวอร์ไอออนจะกระจายอยู่ตามผนังเซลล์และแทรกเข้าไปภายในเซลล์ของแบคทีเรียทำให้เกิดการรวมตัว (Condensation) ของดีเอ็นเอ (Deoxyribonucleic acid, DNA) ภายในเซลล์และสูญเสียความสามารถในการเพิ่มจำนวน (Replication) แบคทีเรีย รวมทั้งเกิดการจับกับโปรตีนบริเวณผนังเซลล์ของแบคทีเรียที่หมู่ไธออล (Thiol, -SH) ของกรดอะมิโน (Amino acid) ส่งผลให้เกิดความเสียหายต่อโครงสร้างผนังเซลล์และโปรตีนด้วยการยับยั้งการทำงานของกระบวนการเผาผลาญในผนังเซลล์ ทั้งนี้ โดยทั่วไปเป็นที่ทราบกันว่าพอลิเอทิลีนมีความเสถียรต่อความร้อนมากกว่าพอลิไวนิลคลอไรด์ (Briassoulis *et al*., 2004, Ekelund *et al*., 2007) เมื่อพิจารณาค่าร้อยละการลดลงของเชื้อแบคทีเรียในพอลิเมอร์ทั้งสองชนิด (ดังผลการทดลองที่แสดงในตารางที่ 1) พบว่า ร้อยละการลดลงของเชื้อ *E. coli* มีค่าเพิ่มสูงขึ้นตามเวลาในการทดสอบ โดยร้อยละการลดลงของเชื้อแบคทีเรียของพอลิเอทิลีนที่ผสมนาโนซิลเวอร์คอลลอยด์ 1,000 ppm มีค่าเท่ากับ 84.4% และพอลิไวนิลคลอไรด์ที่ผสมนาโนซิลเวอร์คอลลอยด์ที่ความเข้มข้น 300 ppm มีค่าเท่ากับ 99.9% ที่เวลาการทดสอบ 210 นาที

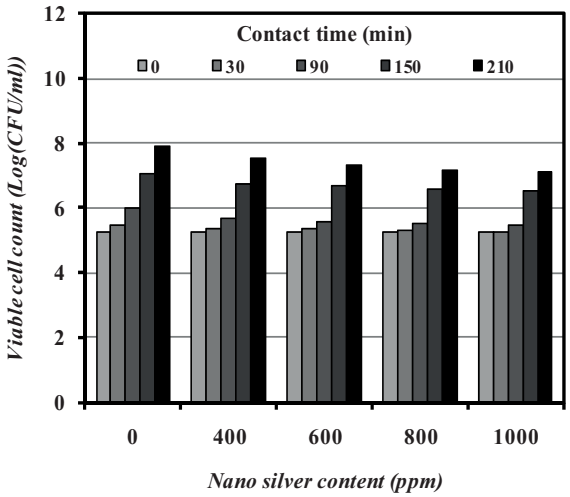

รูปที่ 2 การเจริญของเชื้อแบคทีเรียชนิด *E. coli* ในพอลิเอทิลีนผสมนาโนซิลเวอร์คอลลอยด์ ที่ความเข้มข้น 0 400 600 800 และ 1,000 ppm

สำหรับผลกระทบของการบ่มเร่งจากการเสื่อมสภาพของชิ้นงานทดสอบตามมาตรฐาน ASTM G154 เป็นเวลา 8 วัน แสดงดังรูปที่ 3 พบว่า การบ่มเร่งของพอลิเอทิลีนทั้งที่ไม่ผสมและผสมนาโนซิลเวอร์คอลลอยด์ส่งผลให้ปริมาณการเจริญของเชื้อมีค่าลดลง โดยเฉพาะปริมาณการผสมสารดังกล่าวที่ 1,000 ppm ทั้งนี้คาดว่าเนื่องจากการเสื่อมสภาพของพอลิเอทิลีนทำให้อนุภาคซิลเวอร์ที่ฝังตัวอยู่ในพอลิเมอร์เคลื่อนที่ออกมาที่บริเวณพื้นผิวชิ้นงาน และสามารถสัมผัสกับเชื้อแบคทีเรียได้มากขึ้น ทั้งนี้ภาพถ่ายโครงสร้างจุลภาคของพอลิเอทีลีนที่ผสมนาโนซิลเวอร์คอลลอยด์ทั้งก่อนและหลังการบ่มเร่งแสดงดังรูปที่ 4 โดยอนุภาคซิลเวอร์มีลักษณะกลมอยู่ในพอลิเอทิลีน

สำหรับการเจริญของเชื้อในกรณีพอลิไวนิลคลอไรด์ที่ผ่านการบ่มเร่ง พบว่า อัตราการเจริญของเชื้อแบคทีเรียมีค่าสูงกว่ากรณีที่ไม่ได้บ่มเร่ง ทั้งนี้คาดว่าเป็นผลมาจากสภาวะที่ใช้ในการทดสอบ กล่าวคือ ถึงแม้ว่าพอลิไวนิลคลอไรด์เกิดการเสื่อมสภาพลงและเกิดคลอรีนอะตอมเป็นจำนวนมาก แต่ในช่วงระหว่างการบ่มเร่ง ปริมาณคลอรีนอะตอมอาจลดลงเมื่อเทียบกับชิ้นงานก่อนการบ่มเร่ง กอรปกับการเสื่อมสภาพด้วยความชื้นซึ่งมีน้ำเกิดขึ้นที่ผิวชิ้นงาน อาจทำให้อะตอมของคลอรีนถูก

ชะล้างออกไป ดังนั้นสารที่มีส่วนช่วยในการยับยั้งการเจริญของเชื้อแบคทีเรียในกรณีนี้ ได้แก่ คลอรีนอะตอม และสารประกอบซิลเวอร์คลอไรด์จึงมีปริมาณน้อยลง

ตารางที่ 1 ร้อยละการลดลงของเชื้อแบคทีเรียชนิด *E. coli* ในพอลิเอทิลีนและพอลิไวนิลคลอไรด์ผสมนาโนซิลเวอร์คอลลอยด์ที่ความเข้มข้นแตกต่างกัน

พอลิเมอร์	ปริมาณซิลเวอร์คอลลอยด์ (ส่วนในล้านส่วน)	ร้อยละการลดลงของเชื้อที่เวลาการทดสอบต่าง ๆ (นาที)			
		30	90	150	210
พอลิเอทิลีน	100	6.3	15.0	15.2	47.7
	200	10.9	25.0	25.8	50.0
	300	12.5	26.0	36.9	54.7
	400	19.5	53.1	53.3	61.6
	600	22.3	59.2	59.0	75.9
	800	31.3	64.3	69.3	83.1
	1000	31.3	71.4	72.1	84.4
พอลิไวนิลคลอไรด์	100	11.9	80.5	93.6	97.9
	200	16.6	96.9	99.9	99.9
	300	33.5	97.3	99.9	99.9

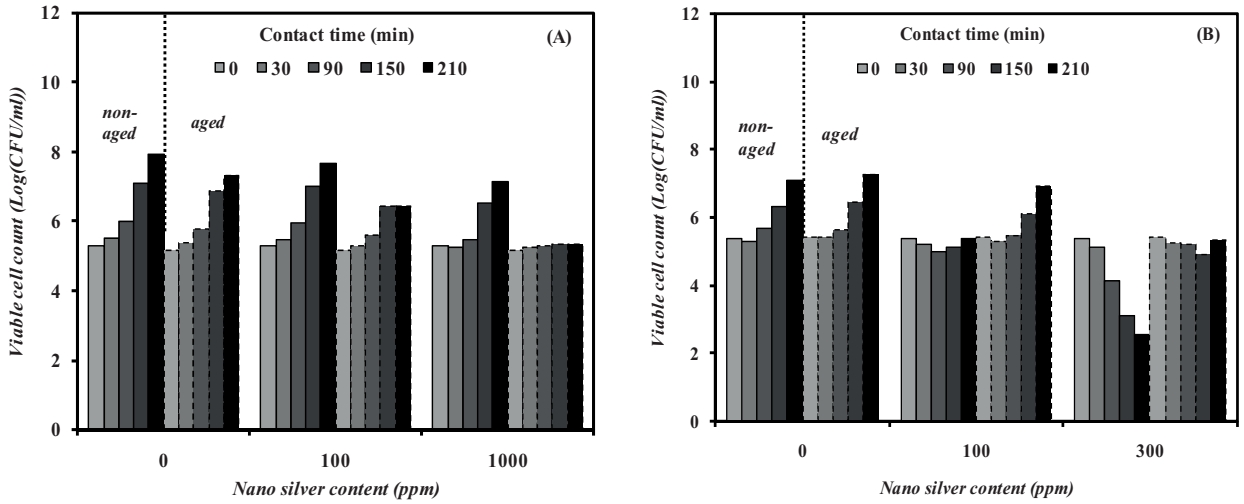

รูปที่ 3 การเจริญของเชื้อแบคทีเรียชนิด *E. coli* ในพอลิเอทิลีน (A) และพอลิไวนิลคลอไรด์ (B) ผสมนาโนซิลเวอร์คอลลอยด์หลังผ่านสภาวะการบ่มเร่งตามมาตรฐาน ASTM G154 (*เส้นทึบ คือ Non-aged และ เส้นประ คือ Aged*)

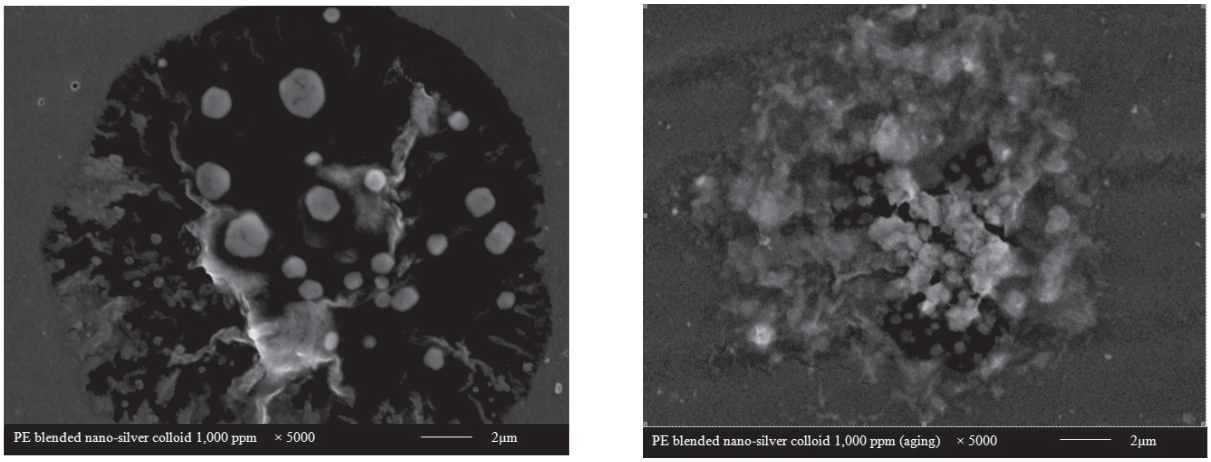

(A) (B)

รูปที่ 4 ลักษณะพื้นผิวของพอลิเอทิลีนผสมนาโนซิลเวอร์คอลลอยด์ 1,000 ppm ก่อน (A) และหลัง (B) สภาวะการบ่มเร่งจากรังสียูวีซึ่งวิเคราะห์ด้วยเครื่องจุลทรรศน์อิเล็ตรอนแบบส่องกราดที่กำลังขยาย 5,000 เท่า

สรุป

ผลของการศึกษาประสิทธิภาพการยับยั้งเชื้อแบคทีเรีย *E. coli* ของพอลิเอทิลีนและพอลิไวนิลคลอไรด์ผสมนาโนซิลเวอร์คอลลอยด์ พบว่า ชิ้นงานดังกล่าวมีประสิทธิภาพการยับยั้งเชื้อตามความเข้มข้นของนาโนซิลเวอร์คอลลอยด์ที่เพิ่มขึ้น โดยพอลิเอทิลีนผสมนาโนซิลเวอร์คอลลอยด์ 1,000 ppm มีเปอร์เซ็นต์การลดลงของเชื้อ *E. coli* 84.4% ส่วนพอลิไวนิลคลอไรด์ผสมนาโนซิลเวอร์คอลลอยด์ 300 ppm มีเปอร์เซ็นต์การลดลงของเชื้อ *E. coli* 99.9% ที่เวลาการทดสอบ 210 นาที ซึ่งเมื่อพิจารณาชิ้นงานที่ผ่านการบ่มเร่งตามมาตรฐาน ASTM G154 เป็นเวลา 8 วัน พบว่า การเจริญของเชื้อลดลงในพอลิเอทิลีนและเพิ่มขึ้นในพอลิไวนิลคลอไรด์ ซึ่งส่งผลต่อประสิทธิภาพการยับยั้งเชื้อที่แตกต่างกัน ทั้งนี้มีสาเหตุมาจากการเสื่อมสภาพของพอลิเอทิลีนทำให้อนุภาคซิลเวอร์ที่ฝังตัวอยู่เคลื่อนที่ออกมาที่บริเวณพื้นผิวชิ้นงาน ส่งผลให้เชื้อแบคทีเรียเกิดการสัมผัสกับอนุภาคซิลเวอร์เพิ่มขึ้น ส่วนในกรณีพอลิไวนิลคลอไรด์ พบว่า ในระหว่างการบ่มเร่ง ปริมาณคลอรีนอะตอมอาจลดลงเมื่อเทียบกับชิ้นงานก่อนการบ่มเร่ง โดยการเสื่อมสภาพด้วยความชื้นซึ่งมีน้ำเกิดขึ้นที่ผิวชิ้นงาน อาจทำให้อะตอมของคลอรีนถูกชะล้างออกไป ดังนั้นสารที่มีส่วนช่วยในการยับยั้งการเจริญของเชื้อแบคทีเรียจึงมีปริมาณน้อยลง

การนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

สำหรับงานวิจัยสามารถนำผลการวิจัยมาพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์บรรจุภัณฑ์ เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของผู้บริโภคในด้านอาชีวอนามัย

กิตติกรรมประกาศ

คณะผู้วิจัยฯ ขอขอบคุณ สำนักงานกองทุนสนับสนุนงานวิจัย (สกว.) สัญญาเลขที่ RTA5280008 และภาควิชาเทคโนโลยีวิศวกรรมโยธาและสิ่งแวดล้อม วิทยาลัยเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือสำหรับห้องปฏิบัติการวิจัย

เอกสารอ้างอิง

งามทิพย์ ภู่วโรดม 2550. **การบรรจุอาหาร**. บริษัท เอส. พี. เอ็ม การพิมพ์. กรุงเทพ. 114-188.

Appendini, P. and J. H. Hotchkiss. 2002. **Review of Antimicrobial Food Packaging**. Innovative Food Science and Emerging Technologies. 3: 113-126.

Briassoulis, D., A. Aristopoulou, M. Bonora and I. Verlodt. 2004. **Degradation Characterisation of Agricultural Low-density Polyethylene Films**. Biosystems Engineering. 88: 131-143.

Dilara, P. A. and D. Briassoulis. 2000. **Degradation and Stabilization of Low-density Polyethylene Films Used as Greenhouse Covering Materials**. Journal of Agricultural Engineering Research. 76: 309 -321.

Ekelund, M., H. Edin and U. W. Gedde. 2007. **Long-Term Performance of Poly (vinyl chloride) Cables. Part 1: Mechanical and Electrical Performances.** Polymer Degradation and Stability. 92: 617-629.

Impellitteri, C. A., T. M. Tolaymat and K. G. Scheckel. 2009. **The Speciation of Silver Nanoparticles in Antimicrobial Fabric Before and After Exposure to a Hypochlorite/Detergent Solution.** Journal of Environmental Quality. 38: 1528-1530.

Jakubowicz, I., N. Yarahmadi. and T. Gevert. 1999. **Effects of Accelerated and Natural Ageing on Plasticized Polyvinylchloride (PVC).** Polymer Degradation and Stability. 66: 415-421.

Kalyon, B. D. and U. Olgun. 2001. **Antibacterial Efficacy of Triclosan Incorporated Polymers.** The Association for Professionals in Infection Control and Epidemiology. 29: 124-125.

Radheshkumar, C. and H. Munstedt. 2006. **Antimicrobial Polymers from Polypropylene/Silver Composites - Ag^+ Release Measured by Anode Stripping Voltammetry.** Reactive and Functional Polymers. 66: 780-788.

Ronald J. G. 1999. **Silver Colloids.** [Online]. Available: http://www.silver-colloids.com/Book/SilverColloids-s.pdf. [2008 November 1].

Takagi, H., Y. Hoshino, S. Nakamori and S. Inouye. 2000. **Isolation and Sequence Analysis of Plasmid pNO33 in the €-Poly-L-Lysine-Producing Actinomycete *Streptomyces albulus* IFO14147.** Journal of Bioscience and Bioengineering. 89: 94-96.